

Д. е. н. Семенча І. Є.

Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара (Україна)

ФУНКЦІОНАЛЬНА БЕЗПЕКА ЯК СКЛАДОВА УПРАВЛІНСЬКОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВА

Питання економічної безпеки підприємств завжди було та залишається актуальним, адже саме економічна безпека забезпечує вирішення підприємством головної своєї мети – отримання прибутку та змогу подальшого розвитку.

Проведений аналіз публікацій стосовно економічної безпеки підприємств показав, що більшість дослідників розглядають комплекс індикаторів економічної безпеки підприємств, аналіз всієї системи індикаторів. Як приклад таких досліджень, можна відмити дослідження Cherchyk, L., Shershun, M., & Khumarova, N. [1], в якому запропоновані групи індикаторів економічної безпеки підприємства. Індикатори було виділено для лісопереробних підприємств. Серед груп індикаторів автори виділили індикатори фінансової безпеки, індикатори технічної та технологічної безпеки, індикатори соціального забезпечення [1, с. 1788-1799]. Крім того, аналіз показав, що мало хто з дослідників виділяє управлінський компоненти як самостійну складову безпеки. Ми вважаємо цей компонент найважливішим, тому що забезпечення загальноекономічних результатів неможливе без безперебійної роботи управлінського важеля.

Отже, тут ми пропонуємо детальніше розглянути одну із складових управлінської безпеки – функціональну складову.

На початку зазначимо, що під управлінською безпекою підприємства – це ми розуміємо стан системи управління підприємства, в якому вплив системи відбувається в оптимальний спосіб з врахуванням всієї динаміки зовнішнього та внутрішнього середовища, передбачаючи можливі ризики, негаразди та відхилення від намічених цілей, задля втримання рівноважного стану всіх підсистем підприємства.

Функціональна безпека управління підприємством передбачає чітке виконання послідовності основних функцій управління: планування – організація – контроль та мотивація.

Що тут потрібно враховувати, щоб досягнути функціональної безпеки? Розглянемо деякі питання, пов'язані з виконанням управлінських функцій.

Перш за все, важливим є те, що не треба недооцінювати роль функції планування в управлінні підприємством. Не зважаючи на те, що в процесі функціонування підприємства змінюються як умови внутрішнього, так і умови зовнішнього середовища, все ж таки суттєва увага плануванню не дасть підприємству чіткого уявлення про те, яким повинно бути підприємство, як воно повинно здійснювати свою економічну діяльність, які результати влаштують, а які не влаштують власників підприємства, яким чином ідеї, які втілювались власниками при реєстрації підприємства будуть реалізовуватись в економіці підприємства у подальших періодах. Тут на етапі планування потрібно особливу увагу приділяти не тільки формулюванню цілей та планів, але і дуже чітко визначити, за якими параметрами підприємство буде розуміти, що ці цілі виконуються. Крім того, треба дуже чітко визначати норми, які будуть вказувати на межі в процесі руху системи, на межі при оцінюванні діяльності підприємства на кожному з етапів його функціонування, на межі ділових відносин, на межі у використанні чи невикористанні тих чи інших методів, засобів ведення діяльності, на межі в обранні тих чи інших альтернатив при прийнятті рішень. Ця робота кропітка, але якщо вона здійснена повністю, якщо прописані повністю всі показники та нормативи, все закладено в регламентах діяльності підприємства, можна сказати, що при здійсненні функції планування забезпечується майбутня надійність функціонування підприємства.

Дуже важливою в діяльності підприємства у досягненні функціональної безпеки є виконання функції «організація». Функція «організація» повинна полягати у чіткому розподілі всіх ресурсів, які є на підприємстві, з одного боку. З іншого боку, в координації діяльності всіх елементів системи підприємства

для досягнення в кожний момент часу певних завдань і, як наслідок, наприкінці, повної реалізації того, що закладено на етапі планування.

Ефективне виконання функції організації унеможливорює дублювання процесів та функцій, унеможливорює виникнення прогалин в тій чи іншій сфері на підприємстві, забезпечує повноту в охопленні всіх процесів, повноту задіяння всіх систем підприємства, а, тим самим, зменшує ризики невиконання.

Щодо функції контролю. Тут треба завжди пам'ятати, що основне завдання контролю – це передбачити збої у роботі систем підприємства, а не виправляти помилки в його діяльності. Саме таким чином зменшуються витрати, тим самим підвищується економічна безпека підприємства.

Отже, виконання всіх вищезазначених рекомендацій призведе, на нашу думку, до якісного покращення функціональної складової управлінської безпеки підприємства, що забезпечить сталість економічного функціонування підприємства на майбутнє.

Список використаних джерел:

1. Cherchyk, L., Shershun, M., & Khumarova, N. (2019). Assessment of forest enterprises' performance: integrating economic security and ecological impact. *Entrepreneurship and sustainability issues*, 6(4), 1784-1797.